

ΤΗΣ ΜΑΡΙΛΙΑΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Στον αστερισμό του «feelgood»

Η αγάπη για τη **Βρετανία** και την κουλτούρα των βιβλίων σε ένα μυθιστόρημα της **Μόνικα Γκουτιέρεθ** με πλήθος **αγγλοσαξονικών** αναφορών

Ενα από τα αναγνωστικά «θαύματα» της καραντίνας λόγω κορωνοϊού στην Ισπανία – θυμίζουμε ότι υπεβλήθη σε μια από τις σκληρότερες καραντίνες στην Ευρώπη –, ήταν *Το βιβλιοπωλείο των μικρών θαυμάτων* (εκδ. Μεταίχμιο) της **Μόνικα Γκουτιέρεθ**. Από τις πρώτες σελίδες του βιβλίου ο αναγνώστης αντιλαμβάνεται γιατί. Η Ισπανίδα συγγραφέας, ιστορικός και δημοσιογράφος στη Βαρκελώνη γράφει για όλα τη συγκινούν: τα βιβλία, τα βιβλιοπωλεία, τη λογοτεχνία, το Λονδίνο, τον *Σαίξπηρ*, τον *Ντίκενς*, το τσάι, τα κέικ που συνοδεύουν το τσάι, τη βροχή, το χιόνι, τα Χριστούγεννα, την αγγλική εξοχή, το βρετανικό φλέγμα και προφανώς τις ιστορίες αγάπης με χάπι εντ. Η Γκουτιέρεθ ενσωματώνει όλα όσα αγαπά με πάθος σε ένα βιβλίο το οποίο υπηρετεί επάξια το είδος της λογοτεχνίας feelgood, της λογοτεχνίας που επιδιώκει να κάνει τους αναγνώστες να χαμογελούν. Και ένας Θεός ξέρει πόση ανάγκη έχουν να χαμογελούν οι αναγνώστες στη διάρκεια της καραντίνας.

Ο κόσμος των βιβλίων

Η Γκουτιέρεθ τοποθετεί την πλοκή του βιβλίου της στο Λονδίνο. Ο Εντουαρντ Λίβινγκστον, μακρινός απόγονος του δόκτορα Λίβινγκστον, του περίφημου εξερευνητή της Αφρικής του 19ου αιώνα, είναι ο ιδιοκτήτης του βιβλιοπωλείου «Moonlight Books» στο Τεμπλ. Ο Λίβινγκστον μιλάει με φράσεις από έργα του Σαίξπηρ και του Ντίκενς, περιφρονεί τους γάλλους συγγραφείς, ομνύει στους αρχαίους ελληνες κλασικούς και κάνει ό,τι μπορεί για να εμφανίζεται ως ένας δύστροπος άνθρωπος που ζει μόνο για, και μέσα από, τα βιβλία.

Η Μόνικα Γκουτιέρεθ ενσωματώνει όλα όσα αγαπά με πάθος σε ένα βιβλίο το οποίο υπηρετεί επάξια το είδος της λογοτεχνίας feelgood, της λογοτεχνίας που επιδιώκει να κάνει τους αναγνώστες να χαμογελούν

Πρωταγωνιστής του βιβλίου της Μόνικα Γκουτιέρεθ είναι στην ουσία η βρετανικότητα: η εκκεντρικότητα των χαρακτήρων, ο μουντός καιρός, τα πάρκα του Λονδίνου, αλλά πάνω από όλα η βρετανική λογοτεχνία

Ουδέν αναληθέστερον. Ο υποτιθέμενος γρουσουζής βιβλιοπώλης αναπτύσσει ιδιαίτερες σχέσεις με τους πελάτες και τις πελάτισσές του, τους προτείνει βιβλία ακόμη και την τελευταία στιγμή πριν κλείσει για τα Χριστούγεννα, αδιαφορώντας ενδεχομένως για τις αναγνωστικές τους προτιμήσεις. Αποδέχεται, με συγκαλυμμένη τρυφερότητα, την καθημερινή παρουσία δίπλα του του Ολίβερ Τουίστ, ενός αγοριού οκτώ ετών, το οποίο, σε αντίθεση με τον ομώνυμο ήρωα του Ντίκενς, ζει σε εύπορη οικογένεια. Η μητέρα του, πολυάσχολη δικηγόρος, αφήνει τον Ολίβερ να περνά τα απογεύματα μετά το σχολείο στο βιβλιοπωλείο, πραγματοποιώντας έτσι την επιθυμία του γιου της. Διότι όπως λέει ο μικρός: «*Κατάφερα να με διώξουν από όλες τις εξωσχολικές δραστηριότητες. Έκανα ότι με έπαιρνε ο ύπνος την ώρα του μαθήματος. Οι ψυχολόγοι συνιστούν στους γονείς να μην υποχρεώνουν τα παιδιά να κάνουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες που δεν θέλουν. Και το μόνο που με ενδιαφέρει είναι η εξερεύνηση του Διαστήματος*». Και ποιο καλύτερο παρατηρητήριο για τα αστερία από τη γυάλινη οροφή του βιβλιοπωλείου! Έχοντας πλέον φτάσει στη μέση ηλικία, ο Λίβινγκστον αποφασίζει ότι χρειάζεται βοήθη και προσλαμβάνει την Άγκνες Μαρτί, νεαρή αρχαιολόγο από τη Βαρκελώνη, η οποία είναι έτοιμη να εγκαταλείψει το Λονδίνο ύστερα από μήνες άκαρπων προσπαθειών να εργαστεί σε κάποιο από τα μεγάλα μουσεία της πόλης. Η Μαρτί γίνεται η νεράιδα-μασκότ του «Moonlight Books», διαβάζει τις ιστορίες του Πίτερ Παν στον Ολίβερ Τουίστ, ακούει με ευλάβεια την παρανέση του εργοδότη της ως προς τις αναγνωστικές της συνήθειες, γίνεται η confidente της εκδότριας Σιβόν Κλαρκ, της από δωδεκαετίας αγαπημένης του Λίβινγκστον, και δεν αρνεί να νοητεύσει και έναν νεαρό επιθεωρητή της Σκότλαντ Γιארντ.

Το βρετανικό χρώμα

Διαβάζοντας το βιβλίο έχει ίσως κανείς την εντύπωση ότι οι χαρακτήρες του μυθιστορήματος μοιάζουν να προσπαθούν να μιλήσουν με το φλέγμα των ηρώων του *Π.Τζ. Γούντχους* (η επιτομή του βρετανικού χιούμορ του πρώτου μισού του 20ού αιώνα). Ακόμη και έτσι, ωστόσο, η προσπάθεια της συγγραφέως είναι αξέχαστη. Διότι εγγράφεται στο πλέγμα της αγάπης της για «all things British», σπιδήποτε βρετανικό, γεγονός ασυνήθιστο για ισπανίδα συγγραφέα. Η βρετανικότητα είναι, στην ουσία, ο πρωταγωνιστής του βιβλίου της: η εκκεντρικότητα των χαρακτή-

Λογοτεχνία

ρων, ο μουντός καιρός, το queuing, «το εθνικό σπορ των Λονδρέζων, τόσο δημοφιλές όσο το να πίνεις τσάι ανά πάσα ώρα και στιγμή», τα πάρκα του Λονδίνου, οι κρεατόπιτες που δεν πρέπει να τρώγονται τα Χριστούγεννα, το «πρωτικό» μπλε χρώμα της εισόδου του «Moonlight Books», αλλά κυρίως και πάνω από όλα η βρετανική λογοτεχνία, από τον *Τσόσερ*, τον *Ντίκενς* και τον *Σαίξπηρ* μέχρι τον *Τόλκιν*, την *Τζ.Κ. Ρόουλινγκ* («μητέρα» του Χάρι Πότερ), τον *Ιαν Ράνκιν*, τον *Αρνολντ Μπένετ* και τον *Χ. Τζ. Γουέλς*. Αναφορές γίνονται και σε διάσημους αμερικανούς συγγραφείς όπως ο *Θορό* και ο *Μαρκ Τουέιν*. Όμως ο βιβλιοπώλης του Τεμπλ, με εξαίρεση τον *Βικτόρ Ουγκό*, δεν αναφέρεται σε κανέναν γάλλο συγγραφέα, ούτε σε Ισπανό, ούτε καν στον *Θερβάντες*! (Κάνει όμως μια μικρή εξαίρεση για τον *Ουίλιαμ Σοπίν*, έναν σημαντικό σύγχρονο ποιητή από την Κολομβία.) Αυτό προφανώς δεν υποδηλώνει ότι η Μόνικα Γκουτιέρεθ δεν αγαπά την ισπανική λογοτεχνία. Στο μυθιστόρημά της επικεντρώνεται στην αγγλοσαξονική λογοτεχνία από επιλογή, όπως από επιλογή γράφει feelgood λογοτεχνία: «*Τι σημαίνει feelgood?*» ρωτά σε μια σκηνή του βιβλίου ο επιθεωρητής Λόιγκουντ την Άγκνες Μαρτί, για να λάβει την απάντηση: «*Ιστορίες όπου σχεδόν τίποτε εξαιρετικό δεν συμβαίνει, ιστορίες των οποίων οι πρωταγωνιστές κάθε άλλο παρά ήρωες είναι. Ιστορίες όπου η ευτυχία μετριέται με μικρές στιγμές και βρίσκεται στα πιο καθημερινά πράγματα*». Η ηρωίδα της δίνει τη σωστή απάντηση για τον ορισμό του συγκεκριμένου λογοτεχνικού είδους, όμως η συγγραφέας Μόνικα Γκουτιέρεθ γνωρίζει καλά ότι η λογοτεχνία είναι πολύ περισσότερα, είναι ο κόσμος, είναι η ίδια η ζωή.

MONICA GUTIERREZ
Το βιβλιοπωλείο των μικρών θαυμάτων
 Μετάφραση
 Κάλλια Ταβουλάρη.
 Μεταίχμιο,
 2021, σελ. 284,
 τιμή 14,94 ευρώ